

Co nám prozradí měkkýši o krajině Žďárských vrchů

Michal Horsák

*Ústav botaniky a zoologie
Masarykova univerzita, Brno*

- relativně málo zkoumaná – méně atraktivní pro měkkýše?
- jednotlivé sběry od 50. let (V. Ložek, význam Žákovy hory)
- od 80. let J. Vašátka, později L. Juříčková, L. Beran, M. Horsák
- 2006: Malakodny v CHKO (Drvotová et al. 2008)
- 2017: Měkkýši Vysočiny: L. Beran (vodní), J. Myšák a J. Hlaváč (sucho) - <http://prirodavysočiny.cz/cs/20/mekkysi#clanek146>
- 2018: Dipl. práce K. Šimkové (Štíří důl, Peperek)

Historie a stav průzkumu

- prozkoumáno okolo ca 150 lokalit, známo okolo 105 druhů (ca 42 % naší fauny; převažují suchozemští plži)
- Žákova hora (pralesní prvky, mnohé izolované výskyty)
- Štíří důl (bohatá fauna, kalcifilní druhy)
- Ransko (*R. filograna*)
- Peperek (*S. kotulae*)
- Řeka (plošně rozsáhlá populace *V. geyeri*)

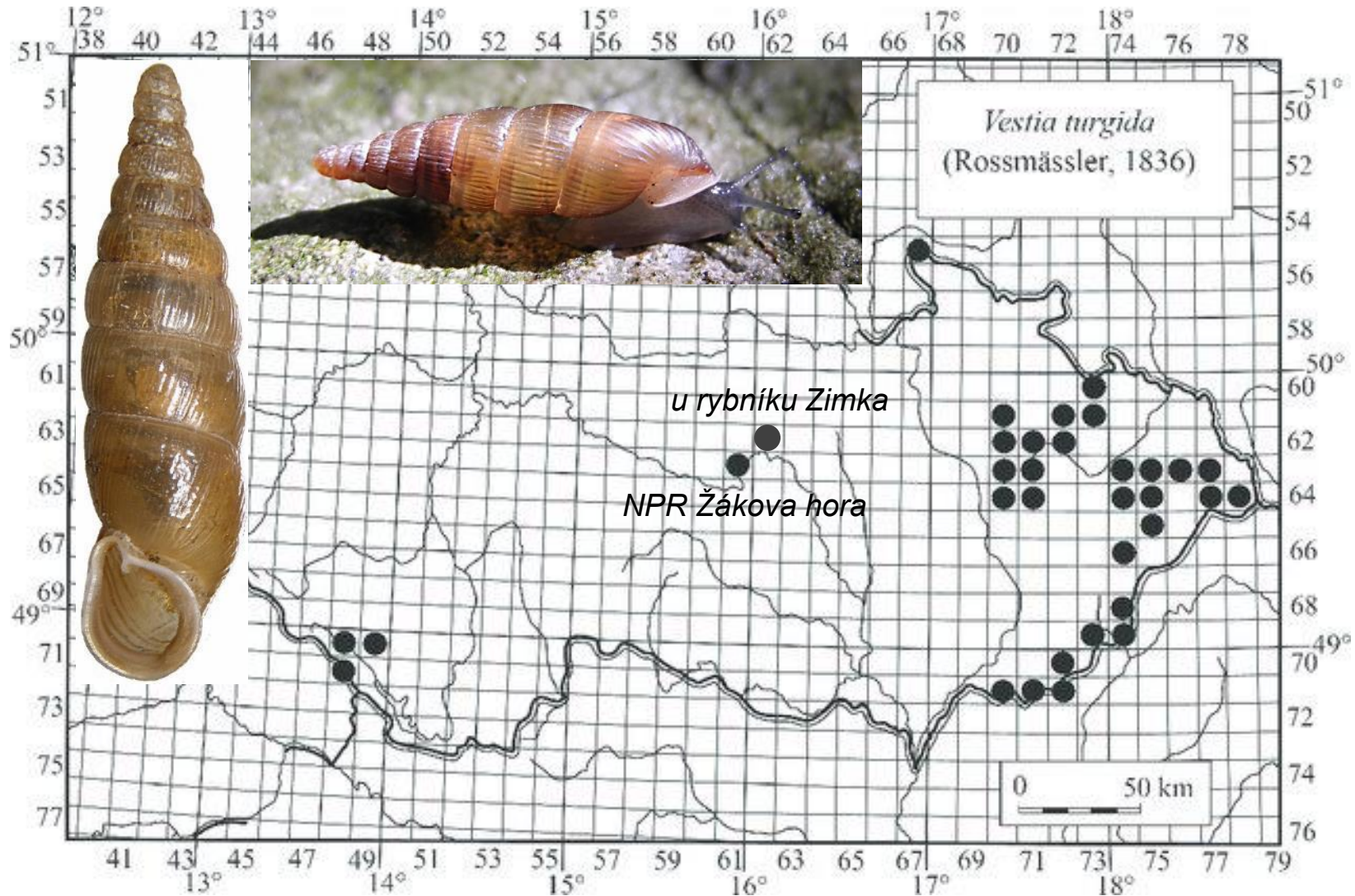
Lesní společenstva

- silně dotčená převodem na lesy s převahou smrku – kyselé prostředí, jen několik málo odolných a běžných druhů
- zachovalé enklávy ukazují původní druhovou bohatost
- **Žákova hora** – 28 druhů plžů, izolované výskyty

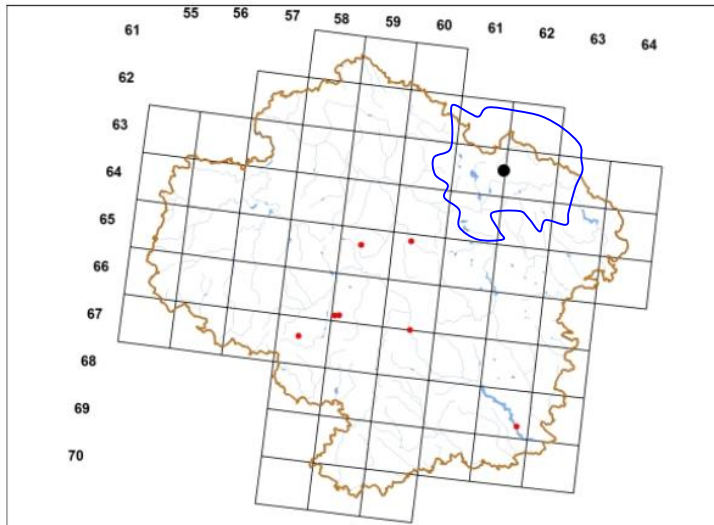
Vestia turgida – nádolka nadmutá

Pouze Žákova hora, ověřeno

■ Lesní závornatky

zdroj: <http://prirodavysociny.cz>

Vřetenovka rovnoústá - *Cochlodina orthostoma*

Vřetenka šedivá - *Bulgarica cana*

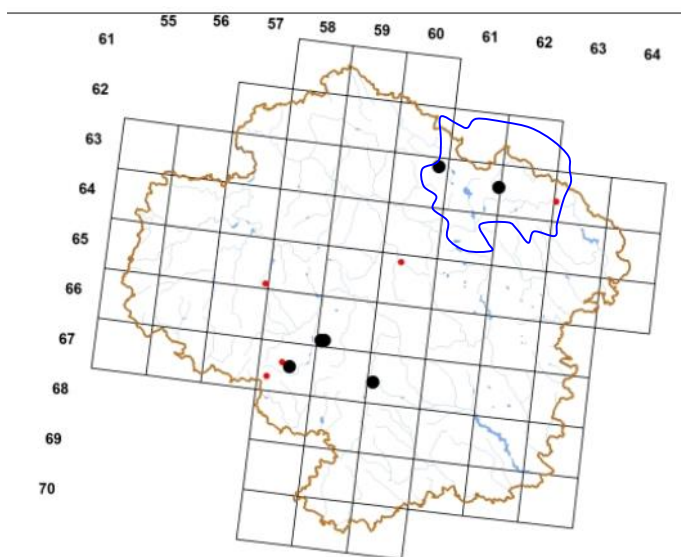
Bielzia coerulans – modranka karpatská

Discus ruderatus – vrásenka pomezní

- Žákova hora a Ransko

zdroj: <http://prirodavysociny.cz>

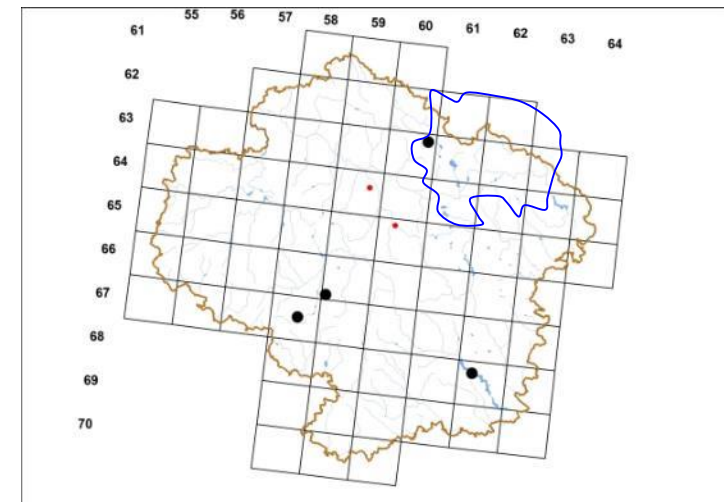

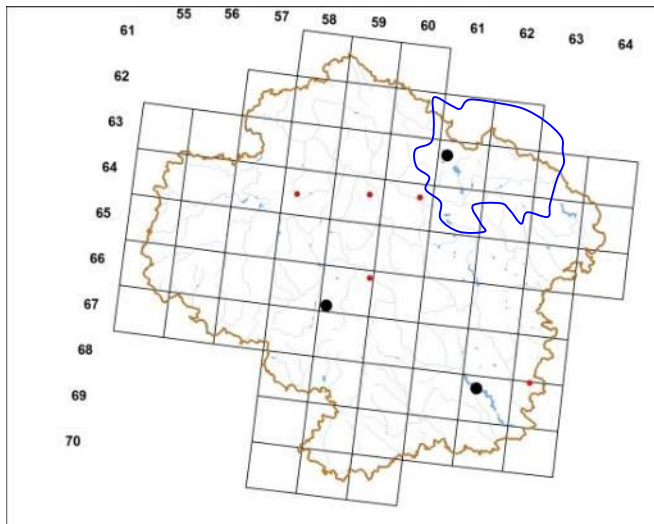
Lesní společenstva

- **Ransko** – 42 druhů plžů
- jediný výskyt žebnatěnky drobné (*Ruthenica filograna*)

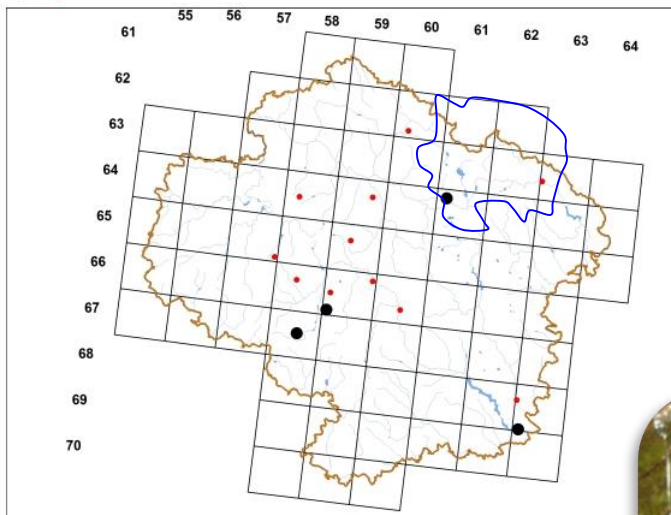
- **Štíří důl** – 37 druhů: 32 suchozemských a 5 druhů vodních plžů, 1 mlž (Šimková 2018)
- jediný výskyt vrásenky orlojovité (*Discus perspectivus*)

Lesní společenstva

- **Peperek** – 21 druhů suchozemských plžů (Šimková 2018)
- jediný výskyt slimáčnicka horského (*Semilimax kotulae*) a aksamítky sametové (*Causa holosericea*)

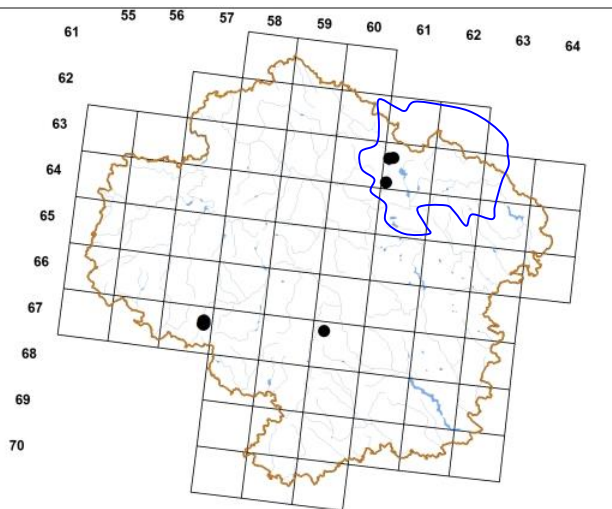
zdroj: <http://prirodavysociny.cz>

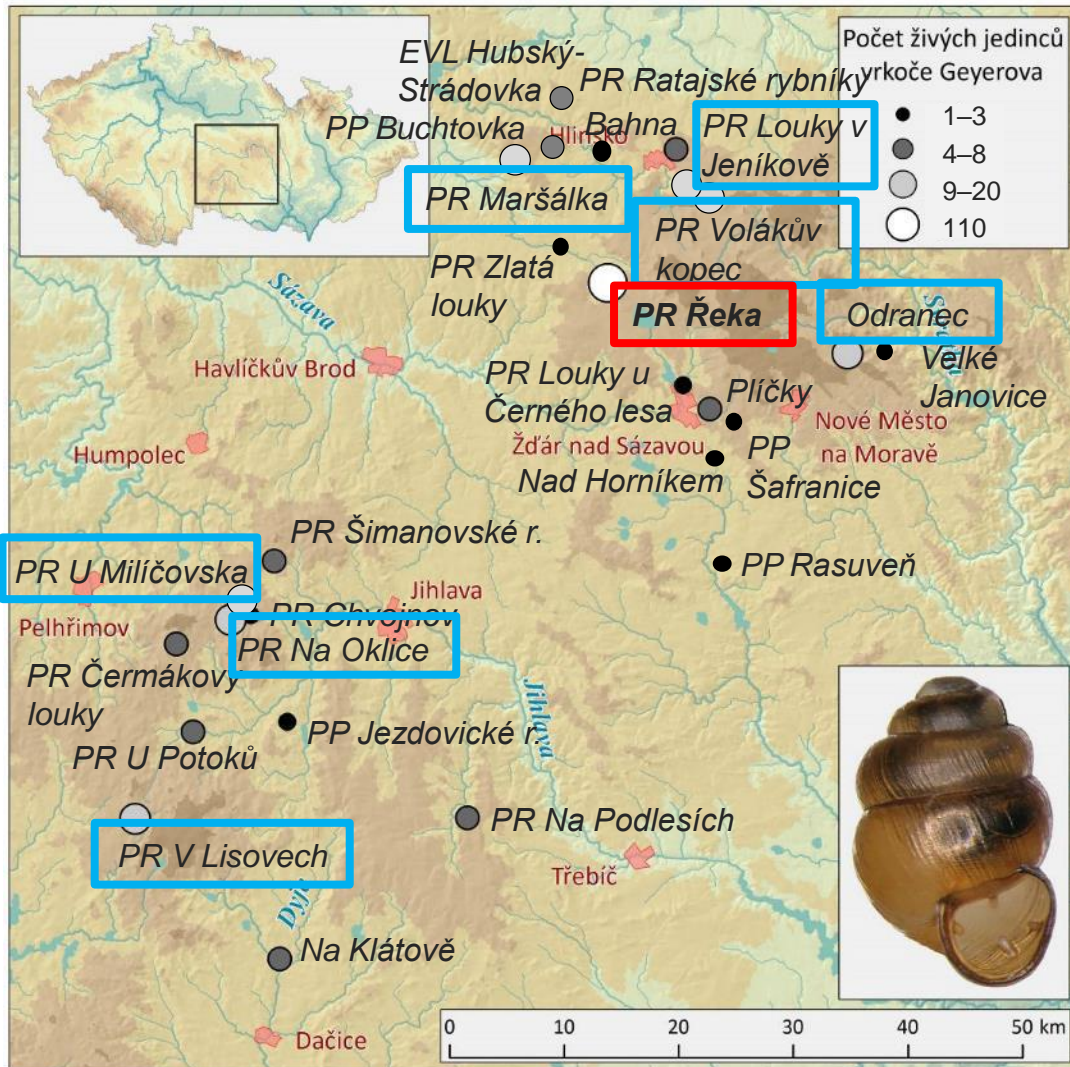
Mokřadní společenstva

- **Řeka** – 33 druhů
- plošně rozsáhlá populace vrkoče Geyerova (*Vertigo geyeri*)
- jedna ze tří populací blyštivky skleněné (*Nesovitrea petronella*): dále Štíří důl, Mlýnský potok a Uhlířky

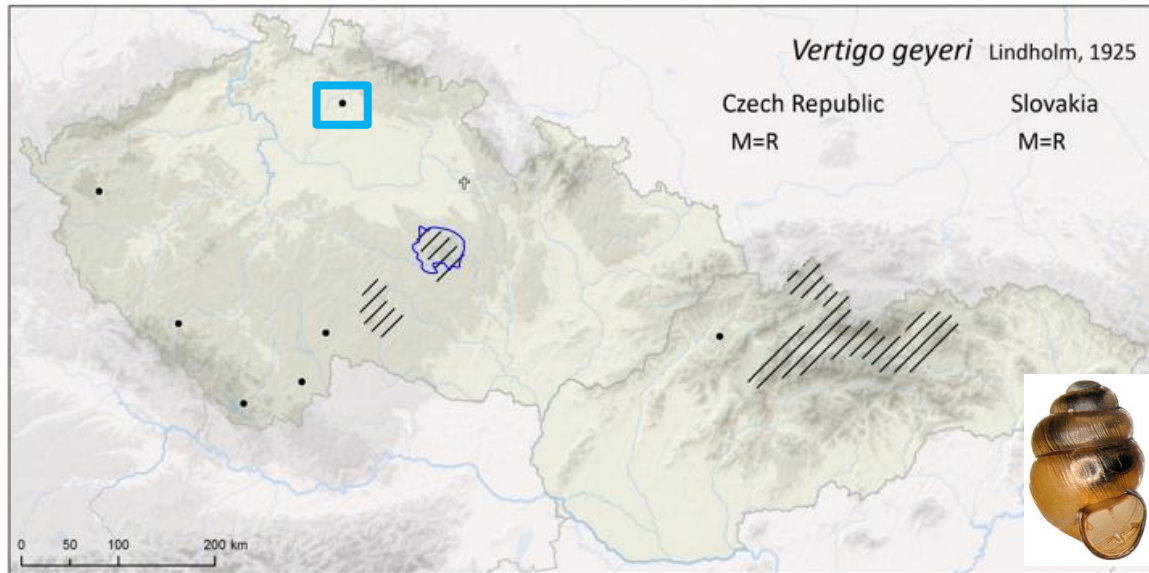
Rozšíření vrkoče Geyerova na Českomoravské vrchovině

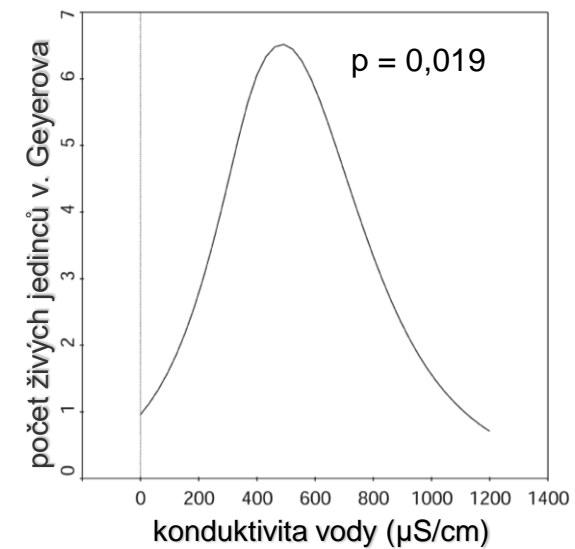
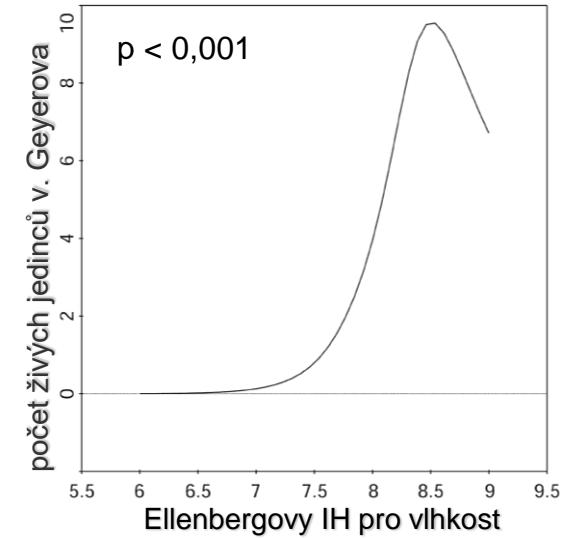
- častý výskyt se srpnatkou fermežovou (*Hamatocaulis vernicosus*)
- známo ca 30 populací na Vysočině (v ČR ca 35)
- často fragmenty drobné rozlohy, ale i rozsáhlejší slatiniště, např. **PR Řeka** – nejbohatší nám známá populace druhu v Evropě!

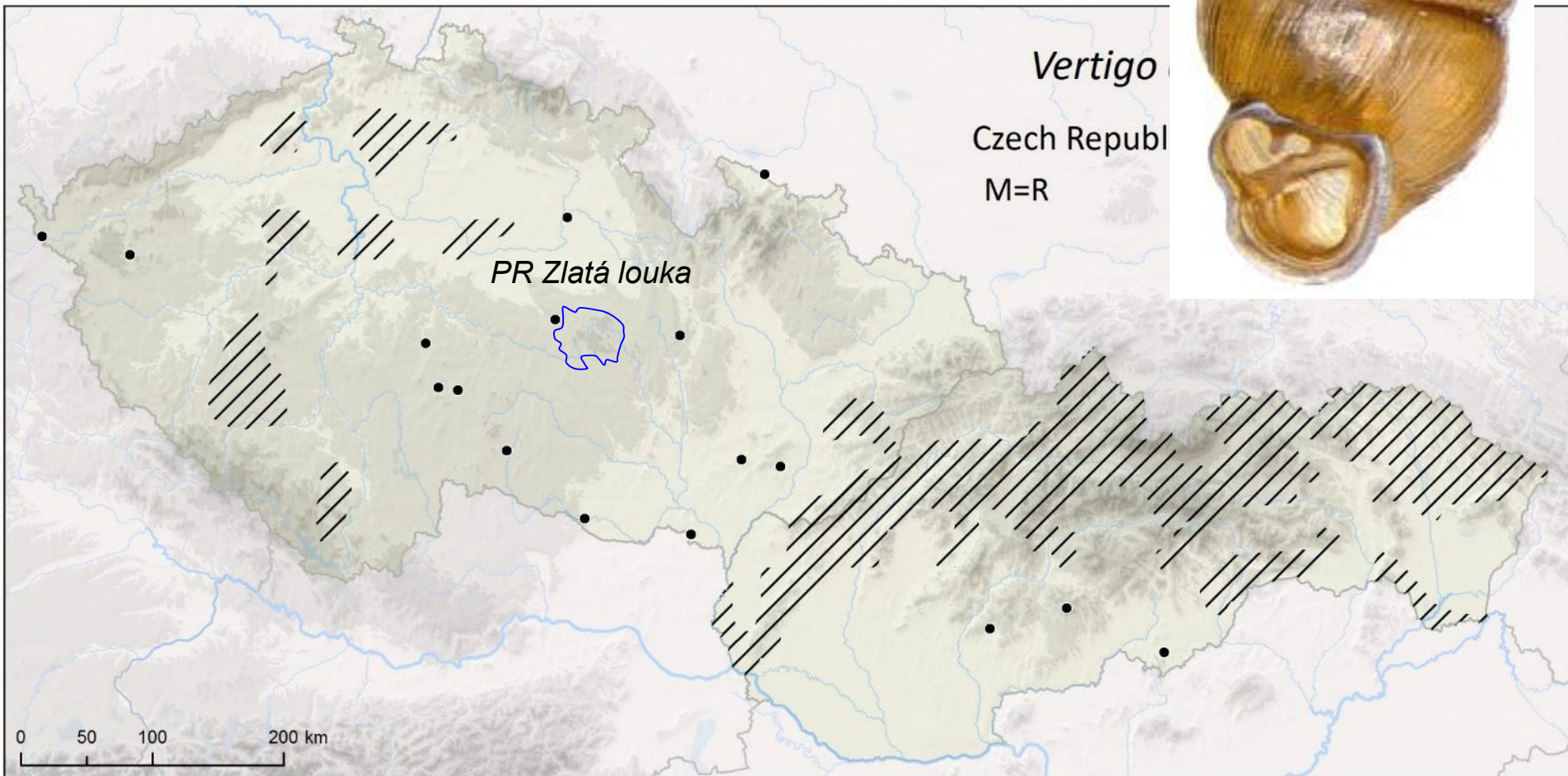
Vertigo geyeri - vrkoč Geyerův

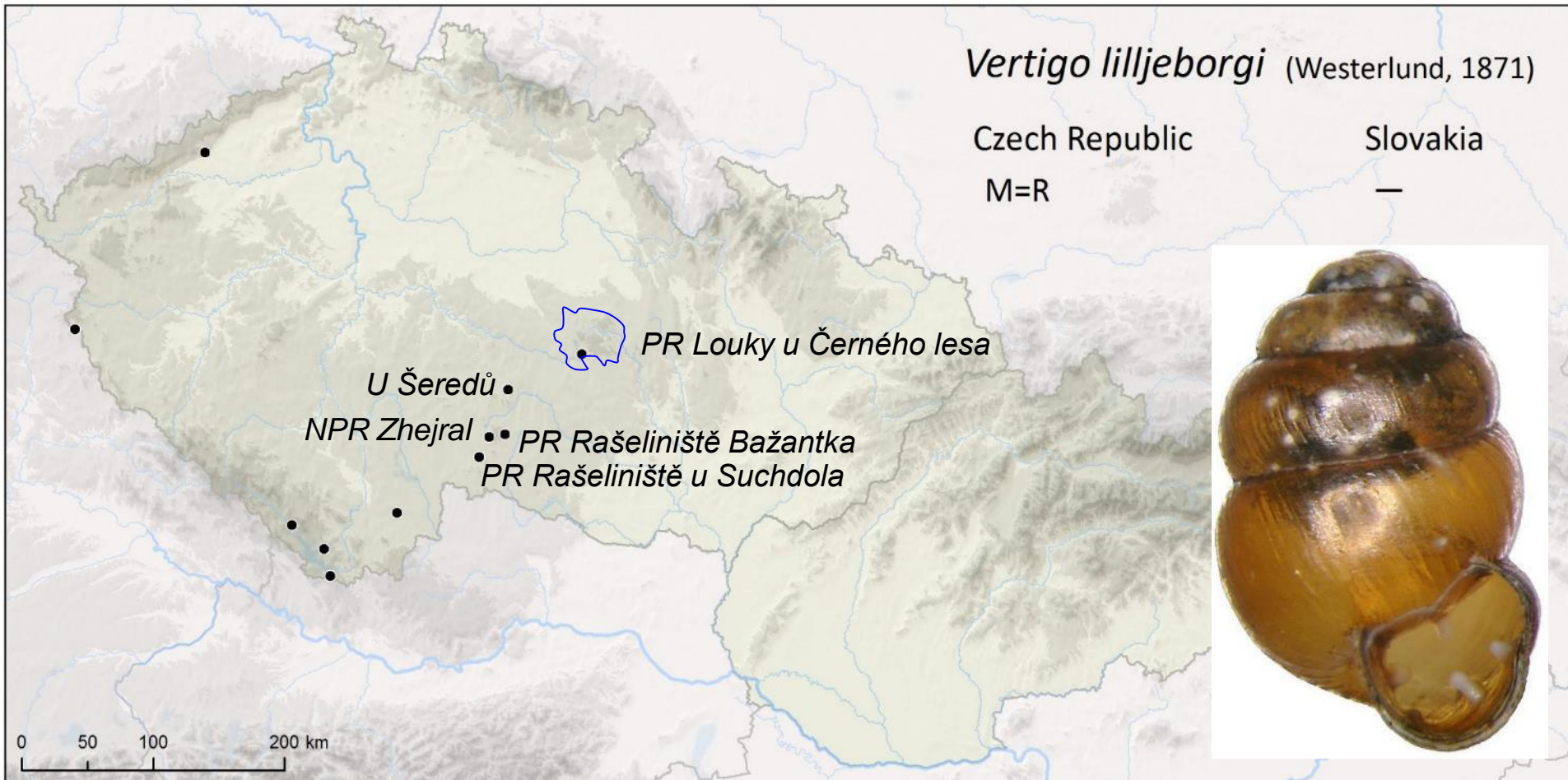
GAM, odpovědní křivky druhů na gradienty prostředí (112 slatinišť Polska a Slovenska)

Vertigo angustior - vrkoč útlý

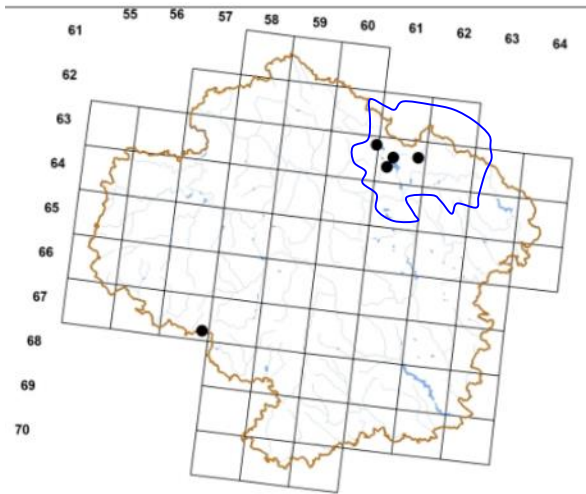

Vertigo lilljeborgi - vrkoč rašelinný

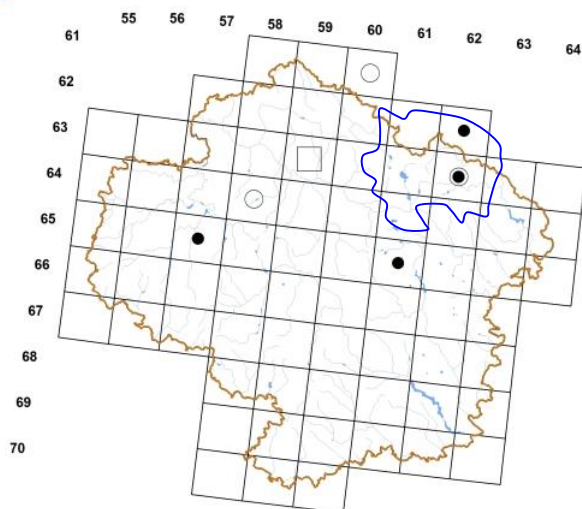
Columella aspera – ostroústka drsná

zdroj: <http://prirodavysociny.cz>

Pisidium hibernicum – hrachovka severní

zdroj: <http://prirodavysociny.cz>

Vše nej do dalších let!

Michal Horsák

*Ústav botaniky a zoologie
Masarykova univerzita, Brno*

